

EKO d.o.o. za gospodarenje otpadom Zadarske županije
Ante Starčevića 1, HR-23000 Zadar
OIB: 20945013029
Tel.: ++385 23 493 380
e-mail: info@eko-go.hr
web: www.eko-go.hr

Broj: 02-27/25

Izvješće o radu TD EKO d.o.o. za 2024. godinu

Zadar, svibanj 2025.

Pripremio:
dr.sc. Toni Kozina,
direktor

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. OPĆENITO O TD EKO d.o.o.	6
3. ORGANIZACIJSKA SHEMA	8
4. PROVEDENE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI	9
5. SWOT ANALIZA	11
6. PREGLED FINANCIJSKOG STATUSA PROJEKTA ZAKLJUČNO S 31. SVIBNJA 2025.	15
7. ZAKLJUČAK.....	16

Popis kratica

CGO	Centar za gospodarenje otpadom
DKOM	Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave
DoN	Dokumentacija o nabavi
EYS i Konzultant	Ernst & Young Savjetovanje d.o.o., tehnička pomoć
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Inženjer	Nadzorni inženjer, Investinženjering d.o.o.
Izvođač PS	Lavčević Zadar d.o.o.
Izvođač CGO	RIKO d.o.o.
Konzultant	Podrška naručitelju, predstavnik tehničke pomoći
Korisnik	Korisnik Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, u ovom izvješću Eko d.o.o.
KS	Ključni stručnjak
MBO	Mehaničko-biološki uređaj za obradu otpada
MZOZT	Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
Nadzor PS	Civil Engineering Consultancy d.o.o.
Nadzor CGO	Investinženjering d.o.o.
OPKK	Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.
OUU	Opći uvjeti Sporazuma za projektiranje i izvođenje radova na izgradnji Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje (01-17-VV-01)
Projekt	Izgradnja Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje
PS	Pretovarne stanice
PT 1	Posredničko tijelo razine 1 (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike)

PT 2	Posredničko tijelo razine 2 (Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost)
PUU	Posebni uvjeti Sporazuma za projektiranje i izvođenje radova na izgradnji Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje (01-17-VV-01)
Ugovor	Ugovor o pružanju usluga tehničke pomoći nad izgradnjom CGO "Biljane Donje"
Ugovor o radovima PS	Ugovor o radovima na izgradnji pretovarnih stanica (02-17-MV-01)
Ugovor o nadzoru PS	Ugovor o pružanju usluge nadzora nad izvođenjem radova na izgradnji pretovarnih stanica (03-17-MV-02)
Ugovor o radovima CGO	Sporazum za projektiranje i izvođenje radova na izgradnji Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje (01-17-VV-01)
Ugovor o nadzoru CGO	Ugovor o pružanju usluge nadzora nad izvođenjem radova na izgradnji pretovarnih stanica (03-17-MV-02)
VTR	Vantroškovnički radovi
ZJN 2016	Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16)
ZNS	Zahtjev za nadoknadom sredstava

1. UVOD

Eko d.o.o. je trgovačko društvo za gospodarenje otpadom Zadarske županije. Društvenim ugovorom o osnivanju sklopljenim 2. svibnja 2008. godine Zadarska županija, Grad Zadar i Grad Benkovac su osnovali Eko društvo s ograničenom odgovornošću za gospodarenje otpadom. Cilj osnivanja društva je uspostava sustava gospodarenja otpadom Zadarske županije.

U tu svrhu je pokrenut projekt "Izgradnja Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje" (dalje u tekstu: Projekt) čija je svrha doprinijeti poboljšanju gospodarenja otpadom u Zadarskoj županiji i dijelu Ličko-senjske županije i to za gradove Gospić i Novalju te općine Karlobag, Perušić, Donji Lapac, Lovinac i Udbinu.

Projekt čine tri glavne komponente:

- *Izgradnja Centra za gospodarenje otpadom (dalje u tekstu: CGO) Biljane Donje,*
- *Izgradnja triju pretovarnih stanica (dalje u tekstu: PS) na lokacijama u Biogradu na moru, Pagu i Gračacu, kapaciteta do 10.000 t/god,*
- *Nabava motornih vozila, radnih strojeva i opreme za gospodarenje otpadom (transport i obrada otpada) za potrebe CGO-a i PS-ova.*

Projekt se provodi kroz tri faze:

- *Pripremna faza, koja uključuje projektiranje i ishodenje dozvola,*
- *Faza građenja, koja obuhvaća i pokusni rad,*
- *Faza nakon gradnje, obuhvaća razdoblje za obavijest o nedostacima.*

Opći cilj Projekta je ispuniti sve uvjete za gospodarenje otpadom koje je postavio *Zakon o održivom gospodarenju otpadom* (NN 94/13). Navedeno podrazumijeva primjenu mehaničko-biološke obrade (dalje u tekstu: MBO) i odlaganja obrađenog ostatka u skladu s *Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine* (NN 85/07, 126/10, 31/11 i 46/15) s ciljem organiziranja provođenja *Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske* (NN 130/05) izrađene za razdoblje od 2005. do 2025. godine. Sukladno *Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske* u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: RH) se planira izgraditi do 13 CGO-ova, a jedan od njih je i CGO Biljane Donje, smješten kod Benkovca u Zadarskoj županiji, koji bi trebao preuzimati otpad iz Zadarske županije i južnog dijela Ličko-senjske županije.

Cilj zakonske regulative je uspostaviti regionalne i županijske centre za gospodarenje otpadom s pred-obradom otpada prije konačnog zbrinjavanja i/ili odlaganja. Kroz CGO-ove, a time i kroz CGO Biljane Donje će se uspostaviti cjeloviti sustav gospodarenja otpadom, smanjiti štetne utjecaje na okoliš i uspostaviti samoodrživo financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom.

Ukupna vrijednost Projekta: **90.522.885,50 eura.**

Ukupno prihvatljivi troškovi: **64.532.207,95 eura.**

Ukupno neprihvatljivi troškovi: **25.990.677,55 eura.**

Projekt se sufinancira sredstvima iz fondova Europske unije (dalje u tekstu: EU) u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. (dalje u tekstu: OPKK), u okviru Prioritetne osi 6 - Zaštita okoliša i održivost resursa, Investicijskog prioriteta 6i - Ulaganje u sektor otpada kako bi se ispunili zahtjevi pravne stečevine Unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve. Projekt je relevantan za ostvarenje Specifičnog cilja 6i1 - Smanjena količina otpada koji se odlaže na odlagališta. Glavna svrha Specifičnog cilja 6i1 je doprinijeti ispunjenju pravne stečevine na temelju obveza iz Direktive 1999/31 o odlagalištima otpada za koje su Ugovorom o pristupanju RH EU-u utvrđena prijelazna razdoblja za RH.

2. OPĆENITO O TD EKO d.o.o.

Tijela Društva su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

2.1. Skupština:

Grad Zadar (51 %)	– predstavnik Branko Dukić, dr. med., gradonačelnik
Grad Benkovac (26 %)	– predstavnik Tomislav Bulić, dipl. crim., gradonačelnik
Zadarska županija (23 %)	– predstavnik Božidar Longin, dipl. ing., župan

2.2. Nadzorni odbor:

- Ivan Mijolović
 - predsjednik (Grad Zadar)
- Hrvoje Šarić
 - zamjenik predsjednika (Grad Zadar)
- Tomislav Klarica
 - član (Grad Benkovac)
- Sašenka Korenov
 - član (predstavница zaposlenika)
- Helen Bošković
 - član (Zadarska županija)

Napomena:

Budući TD Eko d.o.o. nema vlastitih prihoda, članovi Nadzornog odbora ne primaju novčanu naknadu za svoj rad.

2.3. Uprava Društva:

Do 1. lipnja 2024. direktor Društva bio je Dino Perović (prosječna neto plaća 1.877,16 €), a od 1. lipnja 2024. godine direktorom Društva imenovan je Toni Kozina. Odlukom Gradonačelnika Grada Zadra o utvrđivanju najviše mjesečne bruto plaće direktorima trgovačkih društava, od 27. rujna 2024. godine prosječna neto plaća direktora iznosila je 2.101,43 eura.

Društvo trenutno posluje na dvije lokacije: u uredu, koji je u najmu (T.D. Liburnija d.o.o. Zadar) na adresi Ante Starčevića 1, 23 000 Zadar (ujedno i sjedište tvrtke) te u Biljanima Donjim, na lokaciji CGO-a.

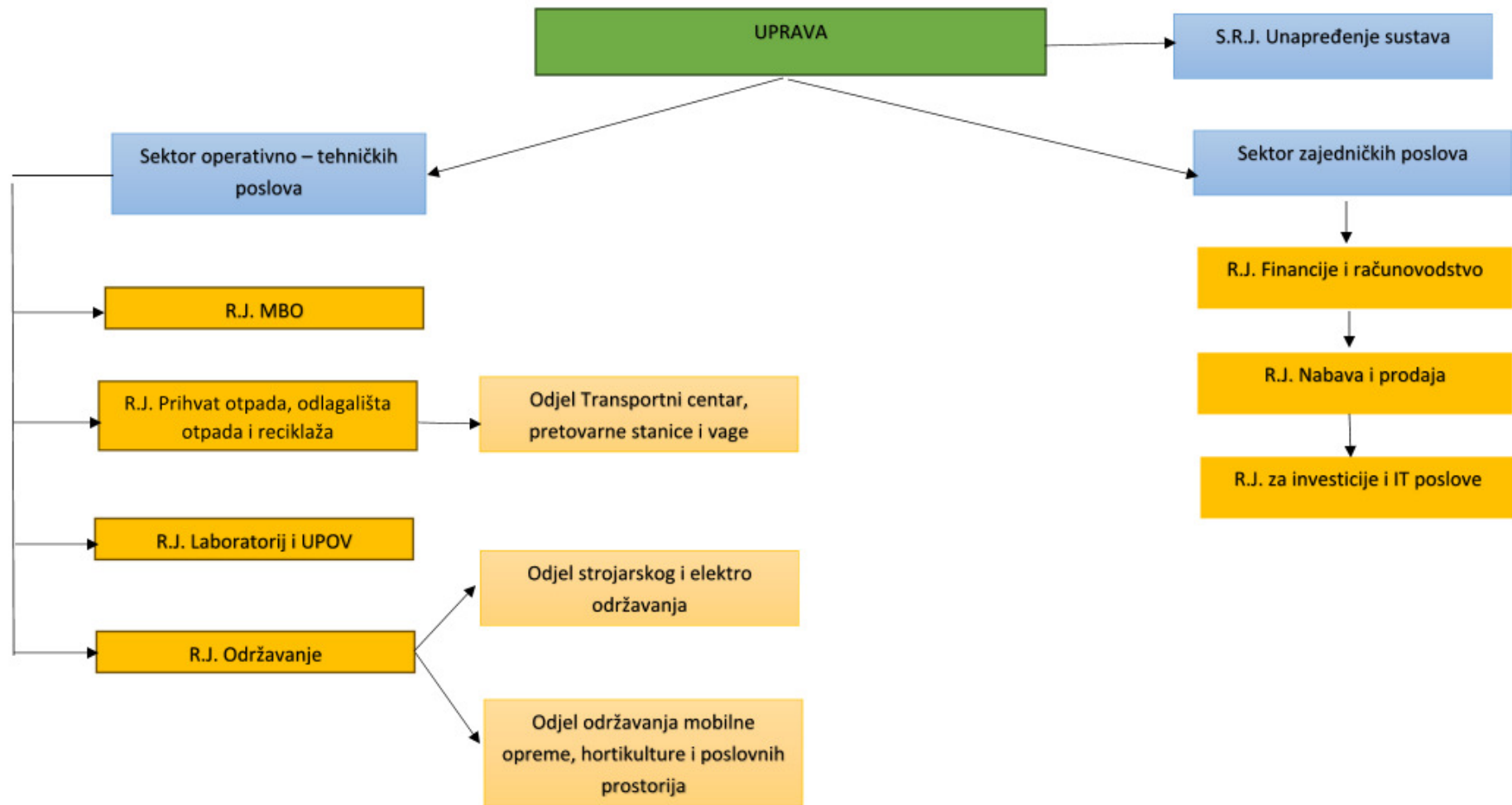
Temeljni kapital: 26.544,56 eura.

2.4. Kadrovska struktura

TD Eko d.o.o. je na dan 31.12.2024. godine zapošljavalo 74 djelatnika, od toga 21 žena.

Stručna sprema:	Ukupan broj djelatnika:	Broj žena:
Razina 8.2.	1	0
Razina 7.1.	13	13
Razina 6.	7	1
Razina 4.2.	13	4
Razina 4.1.	18	3
Razina 2.	1	0
Ukupno:	53	21

3. ORGANIZACIJSKA SHEMA

4. PROVEDENE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI

Poput svih prethodnih godina, pisanje izvješća za prethodnu godinu je vrlo specifično kad se radi o TD EKO d.o.o., budući se radi o „živom projektu“ u kojem prethodna godina nije zanimljiva ukoliko se ne spomene i trenutno stanje u kojem se nalazimo.

U nastavku je dat kratki prikaz navedenih aktivnosti u 2024. godini, kao i prikaz trenutnog stanja zajedno sa SWOT analizom.

4.1. Ugovor za projektiranje i izvođenje radova na izgradnji Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje (broj 01-17-VV-01)

Tijekom 2024. godine završavali su se svi poslovi vezani za izgradnju CGO-a Biljane Donje koji su bili nužni za početak probnog rada. Probni rad počeo je 21. siječnja 2024. godine, a u ožujku su CGO obišli i predsjednik Vlade RH Andrej Plenković sa suradnicima.

Prvih mjesec i pol dana trajalo je usklađivanje i ispitivanje funkcionalnosti tehnološkog procesa u samom MBO-u kako bi se postrojenje pripremilo za prihvrat otpada i početak probnog rada s otpadom. To se i dogodilo 6. ožujka 2024. godine kada je prvi kamion zadarske Čistoće ušao u Centar, a prve tone miješanog komunalnog otpada umjesto u Diklo, dovezene su u CGO Biljane Donje na obradu i skladištenje. Za trajanja probnog rada dolazili su nam, osim iz Zadra, kamioni s otpadom iz Benkovca (Benković d.o.o.), Biograda (Bošana d.o.o.), KD Polača d.o.o., Pakoštana (Loši d.o.o.) te Tkona (Orlić d.o.o.). U Centar je stiglo ukupno 351.560,00 kg biorazgradivog otpada (20 02 01); 21.107.630,00 kg miješanog komunalnog otpada (20 03 01) i 10.795.744,00 kg otpada od mehaničke obrade otpada (19 12 12) koji je odložen na odlagalište neopasnog otpada.

Ishođene su uporabne dozvole za: trafostanicu 1, pristupnu cestu, upravnu zgradu i vodovodni priključak. Obavljeni su tehnički pregledi transportnog centra, natkrivenog skladišta, reciklažnog dvorišta otvorenog tipa, reciklažnog dvorišta za građevinski otpad, ulazno-izlazne zone, odlagališta neopasnog otpada i odlagališta inertnog otpada. Tehnički pregled za Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) obavljen je 22. i 23. travnja 2025. godine, dok je za Uređaj za mehaničko-biološku obradu otpada (MBO) tehnički pregled obavljen 26., 27. i 28. svibnja 2025. godine.

Pretovarne stanice Pag, Biograd i Gračac, koje su dio Projekta izgradnje CGO-a spremne su za puštanje u rad, istovremeno kad tvrtka Eko d.o.o. od izvođača radova preuzme Centar i on bude u punoj funkciji.

U 2024. godini održano je:

- 10 mjesečnih sastanaka s izvođačem radova, nadzorom i tehničkom pomoći
- 21 gradilišni sastanak kojem su nazočili predstavnici izvođača radova, nadzora i tehničke pomoći

U većini sastanaka također su bili nazočni predstavnici nadležnog Ministarstva kao i predstavnici Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost koji su nadležni za izgradnju CGO Biljane Donje.

4.2. Promidžbeno-edukativne aktivnosti

Provođenje promidžbeno - edukativnih aktivnosti i kampanja čini važan doprinos jačanju primjene reda prvenstva u gospodarenju otpadom s aspekta snažnog utjecaja na ponašanje ciljanih dionika i motiviranja promjene obrazaca ponašanja u postupanju s otpadom i proizvodima u cilju sprječavanja i smanjenja nastanka otpada.

U 2024. godini održavali smo edukativnu radionicu pod nazivom *Edukacija o korisnosti otpada*. Educirali smo 250 djece predškolskog uzrasta u vrtićima te 302 polaznika prvih razreda osnovne škole. Posjetili smo ukupno osam dječjih vrtića i 11 osnovnih škola u Zadru i na području Zadarske županije.

U studenom smo proveli edukaciju za komunalne tvrtke na području obuhvata CGO-a Biljane Donje koju je održala prof. dr. sc. Aleksandra Anić Vučinić.

U ožujku su studenti i profesori Tehničkog veleučilišta u Zagrebu sudjelovali u terenskoj nastavi i obilasku Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje. Bila je to prilika studentima da uvide kompleksnost procesa upravljanja otpadom te nauče detalje vezane uz izgradnju i funkcioniranje ovako kompleksnog postrojenja.

Redovito ažuriramo našu internetsku stranicu kao i Facebook s novostima o tijeku radova u CGO-u Biljane Donje, kao i svim događanjima i aktivnostima tvrtke.

5. SWOT ANALIZA

Svaki plan i program koji uključuje razvojnu komponentu, odnosno analizira problematiku i definira ciljeve za razvoj provest će SWOT analizu.

SWOT je skraćenica koja opisuje četiri elementa koja se moraju uzeti u obzir u strateškom planiranju:

S – Snage (Strengths)

W – Slabosti (Weaknesses)

O – Prilike (Opportunities)

T – Prijetnje (Threats)

SWOT analiza je integralni analitički okvir za analizu vanjske i unutarnje okoline zajednice, odnosno tvrtke EKO d.o.o. kao cjeline. Pomoću ove analize dobivaju se relevantne informacije o prednostima i slabostima same okoline, te prilikama i prijetnjama u okolini u kojoj djeluje u trenutku utvrđivanja polaznog stanja i utvrđivanja svoje budućnosti. To znači da se strateški cilj može dostići optimalnom upotrebom unutarnjih snaga i vanjskih čimbenika.

„Snage“ su ona pozitivna unutarnja svojstva poduzeća koja joj mogu osigurati konkurentsku prednost. Kao primjer može se navesti motivirano i osposobljeno osoblje, kvalitetan menadžment, radna i organizacijska kultura, tehnološka opremljenost, te niz drugih.

„Slabosti“ su ona unutarnja svojstva poduzeća koja joj smanjuju konkurentnu sposobnost i uspješnost. Nedostatak vizije, veliki broj unutarnjih problema, loš image, nedostatak organizacijske kulture, negativan odnos prema promjenama, nedostatak znanja za promjene, zastarjela tehnologija, neadekvatan menadžment i drugo, primjeri su slabosti koje se javljaju kao unutarnja svojstva poduzeća.

„Prilike“ su vanjski uvjeti i potencijalne promjene koje se mogu trenutno ili u budućnosti iskoristiti za poboljšanje konkurentnosti i uspješnosti poduzeća. To su one šanse koje okolina treba prepoznati, odnosno to je sve što poduzeću omogućava dostizanje utvrđenog cilja.

„Prijetnje“ (ograničenja) su postojeća ili buduća vanjska svojstva i uvjeti okoline koja imaju ili će u budućnosti imati negativan utjecaj na konkurentnost ili uspješnost poduzeća u provođenju strateškog cilja.

CGO BILJANE DONJE

<p style="text-align: center;">SNAGE</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Strateški značaj projekta za nacionalni sustav gospodarenja otpadom i zaštitu okoliša. ○ Visok stupanj dovršenosti projekta – izveden probni rad, tehnički pregledi pri kraju. ○ Financijska podrška Vlade RH, čime je spriječeno narušavanje stabilnosti projekta. ○ Tehnička usklađenost s EU standardima – modernizirana postrojenja (MBO i UPOV). ○ Smanjenje odlaganja otpada i povećanje stope recikliranja, usklađeno s obvezama iz EU direktiva. ○ Dugoročna održivost postrojenja kroz kvalitetnu infrastrukturu i planirano financijsko zatvaranje troškova. ○ Transparentno vođenje projekta i dobra suradnja s nacionalnim institucijama. ○ Iskustvo i stručnost upravljačkog tima EKO d.o.o. u vođenju velikih infrastrukturnih projekata. 	<p style="text-align: center;">SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ovisnost o odlukama lokalne politike – problemi zbog neizdavanja suglasnosti za kreditno zaduženje. ○ Povećanje ukupne vrijednosti projekta uslijed vanjskih faktora može izazvati negativnu percepciju javnosti. ○ Kompleksnost operativnog pokretanja velikog sustava i nužnost stalnog nadzora početne faze rada. ○ Neizvjesnost vezana uz dinamiku ishoda uporabnih dozvola, što može odgoditi puni rad Centra. ○ Potencijalni izazovi u prvim nekoliko godina rada – potreba za dodatnim finim podešavanjima procesa.
<p style="text-align: center;">PRILIKE</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Potpuno zatvaranje odlagališta otpada u obuhvatu Centra i ispunjenje europskih okolišnih ciljeva. ○ Mogućnost daljnjeg povećanja stope recikliranja i smanjenja ukupnih količina odloženog otpada. ○ Dostupnost EU fondova i nacionalnih potpora za dodatne nadogradnje, modernizacije i edukacije. ○ Edukacija stanovništva i podizanje svijesti o održivom gospodarenju otpadom kroz rad Centra. 	<p style="text-align: center;">PRIJETNJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Daljnje političke ili administrativne blokade koje bi mogle usporiti financijsko zatvaranje projekta. ○ Rast operativnih troškova zbog inflacije ili novih regulatornih zahtjeva. ○ Mogućnost neočekivanih tehničkih poteškoća tijekom prve godine rada. ○ Skepticizam dijela javnosti zbog povećanja troškova projekta i početnih cijena po toni otpada.

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ○ Mogućnost implementacije novih tehnologija (npr. energetska uporaba otpada) u sljedećim fazama razvoja. ○ Pozicioniranje Zadarske županije kao lidera u održivom gospodarenju otpadom na nacionalnoj razini. ○ Jačanje institucionalnog kapaciteta EKO d.o.o. kroz iskustvo upravljanja velikim postrojenjem. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Promjene u zakonodavstvu na nacionalnoj ili europskoj razini koje bi mogle zahtijevati dodatna ulaganja. ○ Potencijalni problemi s prikupljanjem dovoljnog volumena otpada za optimalno ekonomsko funkcioniranje Centra.

Na temelju izrađene SWOT analize može se zaključiti da pred EKO d.o.o. stoji mnogo „prilika“ koje je uz kvalitetno korištenje postojećih „snaga“ i svladavanje vlastitih „slabosti“ moguće iskoristiti te tako uspostaviti kvalitetan sustav poslovanja na području gospodarenja otpadom.

Kao i mnoge druge lokalne zajednice u RH i područje obuhvata CGO Biljane Donje ima vanjske „prijetnje“ na koje ne može utjecati i njihov je obujam veći naspram „prilika“. Pravilno planiranje i predviđanje mogućih utjecaja „prijetnji“ na EKO d.o.o. pretpostavka je za razvijanje instrumenata za obranu i ublažavanje neželjenih učinaka.

5.1. Prijetnje i prilike u plasmanu GIO (goriva iz otpada)

Sastav goriva iz otpada (GIO) ovisi o sastavu zaprimljenog miješanog komunalnog otpada odnosno u kojoj mjeri se iz MKO prethodno izdvojio ambalažni otpad poput plastike, papira, kartona i drugo. Sastav SRF-a u biti definiraju oporabitelji i on bi trebao zadovoljavati kriterije kvalitete propisane europskim normama CEN TC 343 koje definiraju udjele materijala, sadržaj klora i žive, te neto kalorijsku vrijednost (NCV) u MJ/kg kroz pet klasa. Kod SRF-a NCV može biti čak iznad 25 MJ/kg dok se RDF zbog udjela vlage kreće i ispod 15 MJ/kg.

U RH pored početka rada CGO Biljane Donje u 2025., trenutno su u funkciji ŽCGO Marišćina, ŽCGO Kaštijun i ŽCGO Bikarac koji se koriste MBO tehnologijom i kao konačni proizvod dobivaju SRF. U ciljevima nadležnog Ministarstva planirana je izgradnja sveukupno 11 CGO-a, čime bi se prostorno pokrilo sve županije, a svi CGO bi uglavnom koristili MBO postupke i proizvodili GIO (uključujući eventualno kompostane i sortirnice).

Kao rješenje za korištenje GIO-a u proizvodnji spomenute su cementare. U Hrvatskoj cementnoj industriji postoji nekoliko proizvođača portland cementa, a to su: Cemex Hrvatska d.d. sa tri cementare u Dalmaciji, Našicecement d.d. u kontinentalnom dijelu, te u Istri Holcim (Hrvatska) d.o.o. i Calucem d.o.o. koji je proizvođač specijalnoga aluminatnog cementa. Procjenjuje se da je, za spaljivanje GIO, ukupni maksimalni kapacitet cementara u RH oko 170.000 tona/godišnje.

U Hrvatskoj nema spalionica otpada ili energana s prilagođenim ložištem, u koje bi se moglo odvoziti GIO, a kako nije ostvarena opcija po kojoj bi se suspaljivalo oko 5% GIO zajedno s ugljenom u termoelektrani u Plominu, preostaje jedino nuđenje viška GIO-a na tržište EU-a. Ako

ne postoji interes od strane oporabitelja, planirani dobitak od prodaje pretvorit će se u troškove „zbrinjavanja“ po cijenama za preuzimanje GIO, u iznosu od oko 200 EUR/t.

Kapaciteti i potrebe cementara u RH su ograničene proizvodnjom, dok će 11 CGO-a proizvoditi daleko veće količine GIO-a nego su njihove potrebe, dok za termičku obradu nemamo drugih rješenja. Trenutno u RH nema ni jasno definiranog tržišta ni uhodane prakse trgovanja ovom vrstom proizvoda, dok zemlje u okruženju nastoje prvo riješiti svoje količine GIO-a, tako da nam jedino preostaje privremeno skladištenje i izvoz.

6. PREGLED FINANCIJSKOG STATUSA PROJEKTA ZAKLJUČNO S 31. SVIBNJA 2025. GODINE

Iskorištena EU i nacionalna financijska sredstva (EU + nacionalni dio)

Projektna stavka	2024. godina/€	do 31. svibnja 2025. godine/€
EU projektiranje i izgradnja CGO-a	1.979.510,02	36.304.169,42
FZOEU projektiranje i izgradnja CGO-a	283.803,39	9.439.690,17
EU nadzor radovi CGO	9.449,73	573.481,90
FZOEU nadzor radovi CGO	-	170.202,37
EU tehnička pomoć	-	496.043,26
FZOEU tehnička pomoć	-	99.381,95
EU izgradnja PS	-	2.007.487,28
FZOEU izgradnja PS	-	282.809,47
EU nadzor PS	-	41.701,42
FZOEU nadzor PS	-	9.154,64
EU plaće PT	-	553.885,78
EU CGO oprema	142.403,61	3.933.249,72
FZOEU CGO oprema	6.926,91	879.325,53
EU promidžba i vidljivost	-	177.773,72
FZOEU promidžba i vidljivost	-	44.537,69
MZOZT projektiranje i izgradnja CGO	204.954,78	3.729.952,73
MRRFEU projektiranje i izgradnja CGO	530.891,23	2.424.275,30
UKUPNO:	3.157.939,67	61.167.122,35

ZAKLJUČAK

Problemi s dovršetkom i primopredajom Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje eskalirali su krajem 2024. godine, kulminirajući početkom 2025., u trenutku kada većina u Gradskom vijeću Grada Zadra nije dala suglasnost trgovačkom društvu EKO d.o.o. za podizanje kreditnog zaduženja kojim bi se pokrila ukupna dugovanja prema izvođaču radova. Time je, unatoč punoj tehničkoj pripremljenosti i financijskom planu, tvrtka ostala bez instrumenta kojim bi pravovremeno izvršila svoje financijske obveze.

Nepodmirenjem obveza prema izvođaču, onemogućena je daljnja realizacija završnih radova, što je dovelo do potpunog zaustavljanja svih aktivnosti na dovršetku projekta, uključujući pripremu tehničkih pregleda, završne ispitne radnje, administrativne postupke i radnje za ishođenje uporabnih dozvola. Time je čitav projekt, vrijednosti preko 61 milijun eura bez PDV-a, doveden u stanje ozbiljne ugroze.

Valja posebno naglasiti kako je trenutak nastanka problema došao u fazu kada je projekt bio gotovo pred finalizacijom – probni radovi su već bili izvedeni, a dovršetak bio na dohvat ruke. Upravo zbog toga, svaki dan zastoja predstavljao je eksponencijalni rizik ne samo u financijskom, već i pravnom, operativnom i ugovornom smislu. Mogući raskid ugovora s izvođačem doveo bi do višemilijunskih šteta, dodatnih sudskih postupaka, pokretanja arbitražnih procesa, te potencijalnog gubitka europskih bespovratnih sredstava, što bi ozbiljno narušilo reputaciju svih uključenih dionika.

U cilju izbjegavanja tih ozbiljnih posljedica, EKO d.o.o. je hitno izradio cjelovitu dokumentaciju za kreditno zaduženje kod poslovne banke, koje je imalo za cilj ne samo podmirenje trenutnih dugovanja, već i osiguranje pokrića budućih potraživanja, uključujući ona koja su bila predmet rješavanja pred Vijećem za rješavanje sporova (VRS-a).

Nakon što je ta opcija onemogućena zbog proceduralnih okolnosti i odbijanja nadležnog tijela, EKO d.o.o. i Grad Zadar obratili su se Vladi Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske je, razumijevajući stratešku važnost dovršetka CGO Biljane Donje za nacionalni sustav gospodarenja otpadom, na sjednici održanoj 19. ožujka 2025. godine donijela odluku o osiguravanju financijskih sredstava u iznosu od 3.161.169,20 eura bez PDV-a. Ova sredstva su iskorištena za podmirenje svih dospjelih obveza izvođaču, čime je spriječen raskid ugovora i osigurana mogućnost nastavka radova, uz očuvanje kontinuiteta projekta.

Potrebno je jasno istaknuti da dodijeljena sredstva pokrivaju samo postojeće dugove, dok će buduća potraživanja izvođača biti podmirena sredstvima iz planiranog kreditnog aranžmana, ukupne vrijednosti do 11.821.513,18 eura. Kreditno zaduženje, za koje je već odabrana poslovna banka, čeka na izdavanje suglasnosti nadležnih tijela.

Nadalje, povećanje ukupne vrijednosti projekta nije slučajna pojava niti posljedica lošeg upravljanja. Radi se o nizu međusobno povezanih, jasno dokumentiranih razloga, uključujući:

Proširenje i tehničko unapređenje postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada (MBO), s osobitim naglaskom na dodatne procese biostabilizacije, sukladno izmijenjenim zahtjevima okolišne dozvole.

Povećanje kapaciteta uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) s početnih 30 m³ na 90 m³, radi osiguravanja ekološki prihvatljivog ispuštanja pročišćenih voda i zadovoljavanja zakonskih normi o zaštiti okoliša.

Inflaciju cijena građevinskog materijala i energenata, izazvanu globalnim poremećajima, osobito tijekom pandemije COVID-19 i geopolitičke nestabilnosti povezane s ratom u Ukrajini.

Kliznu skalu cijena uvedenu Odlukom Vlade RH, kao mjeru za ublažavanje posljedica poremećaja na tržištu građevinskih proizvoda.

Sve korekcije vrijednosti su provedene u skladu s ugovornim odredbama i zakonskim procedurama te su potvrđene od strane nadležnih tijela. Projekt CGO Biljane Donje je time zadržao punu zakonitost, financijsku transparentnost i usklađenost sa svim europskim i nacionalnim normama.

Nakon podmirenja obveza izvođaču, odmah su ponovno pokrenute procedure za dva ključna tehnička pregleda: za postrojenje MBO i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV). Tehnički pregledi su neophodni preduvjet za ishođenje Uporabne dozvole, bez koje Centar ne može biti pušten u puni rad.

Paralelno s provedbom tehničkih pregleda, EKO d.o.o. poduzima sve pripreme za početak rada Centra, uključujući osiguranje kvalificirane radne snage, tehničke podrške, sustava za praćenje učinkovitosti i procedura za održavanje postrojenja.

Predviđeno je da će nakon ishođenja uporabne dozvole započeti razdoblje za prijavu nedostataka (Defects Notification Period) u trajanju od 730 dana, čime će se dodatno osigurati kvaliteta izvedenih radova i funkcionalnost Centra.

Dovršetak Centra i njegovo puštanje u puni pogon imat će višestruke pozitivne učinke. Smanjit će se količine otpada koje se odlazu na odlagalištima, povećat će se udio otpada koji se reciklira ili koristi za daljnju uporabu, značajno će se smanjiti emisije stakleničkih plinova, te će se postići svi ciljevi postavljeni Nacionalnim planom gospodarenja otpadom i europskim direktivama.

Preliminarne analize temeljem nove Cost-Benefit Analysis (CBA) pokazuju da će cijena zaprimanja otpada iznositi između 170 i 180 eura po toni. Konačna cijena će biti definirana nakon prve godine rada, kada će biti poznati svi operativni troškovi, uključujući troškove održavanja, radne snage i amortizacije.

Svjesni smo da će i nakon dovršetka projekta postojati operativni izazovi, što je prirodno za ovako složene sustave. Međutim, EKO d.o.o. ima jasno definirane operativne planove, politike kontrole rizika, procedura održavanja i upravljanja postrojenjem, čime će se omogućiti pravovremeno reagiranje na sve izazove koji se mogu pojaviti.

Projekt Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje predstavlja iskorak Republike Hrvatske prema odgovornom i održivom gospodarenju otpadom. On nije samo rezultat infrastrukturnog ulaganja, već dokaz sposobnosti upravljanja kompleksnim projektima od strateške važnosti za okoliš, društvo i buduće generacije. EKO d.o.o. ostaje u potpunosti posvećen finalizaciji ovog projekta, otvorenoj komunikaciji sa svim dionicima i javnosti, te transparentnom izvještavanju o svim fazama dovršetka i pokretanja Centra.

Otvoreni smo za suradnju sa svim zainteresiranim institucijama, partnerima i građanima te spremni omogućiti uvid u projekt, organizirati posjete lokaciji Centra i pružiti sve potrebne informacije o njegovoj važnosti i funkcioniranju.

